

Nr 36.

Av herr **Larsson** i Östersund **m. fl.**, om anslag till väg Tännäs kyrkby—Tännåns kraftstation.

Härmed få vi hemställa, att riksdagen ville bevilja ett särskilt anslag för byggande av väg från Tännäs kyrkby till Tännåns kraftstation utefter Tännåns dalgång i Härjedalen. Till stöd härför få vi anföra följande.

Kungl. Maj:t har den 31 januari 1941 tilldelat Tännåns elektriska förening u. p. a. såsom statsbidrag till kostnaderna för utförande av elektrifiering av vissa delar av västra Härjedalen ett belopp av 320 000 kronor, därav 210 600 kronor för anläggande av en kraftstation vid Tännfallet och återstoden 109 400 kronor för anläggande av distributionsnät. Med anledning härav verkställdes utbyggnad av Tännfallet.

Genom utbyggnad av detta vattenfall avsågs att i första hand tillgodose behovet av elektrisk kraft för Tännäs kommun. Efter utbyggnaden av fallet har behovet av elektrisk kraft i kringliggande trakter emellertid ökat, vilket kommit att medföra en avsevärt ökad betydelse av ifrågavarande vattenfall och kraftstation. Ledningsnätet har på grund härav under år 1945 utvidgats så att Hede elektriska aktiebolag, som tillgodoser större delen av Hede kommun med elektrisk kraft, numera erhåller tillskottskraft från Tännfallet.

Vidare erhålla numera byarna Funäsdalen och Ljusnedal i Tännäs kommun, vilka före år 1946 erhållit sin elektriska kraft från Kvarnströmmens elektriska aktiebolags kraftstation i Ljusnan, tillskottskraft från Tännfallet, enär efterfrågan å elektrisk kraft i nu nämnda delar av Tännäs kommun icke kan tillgodoses från Kvarnströmmens elektriska aktiebolags kraftstation.

Sedan i december 1946 erhålla byarna Ljungdalen, Storsjö och Messlingen i Storsjö kommun och Storvallen i Tännäs och Storsjö kommuner elektrisk kraft från Tännfallets kraftstation, efter det Kungl. Maj:t beviljat statsbidrag för framdragande av högspänningsledningar från Bruksvallarna över högfjällen till nämnda byar. Dessutom pågår utredning angående elektrifiering av byarna Högvålen i Tännäs kommun samt Råndalen och Ransundet i Hede kommun, varvid undersökes möjligheten att erhålla elektrisk kraft från Tännfallets kraftstation.

Det ledningsnät, som nu erhåller kraft från Tännfallet, tillgodoser behovet av elektrisk energi i följande kommuner med nedan angivna folkmängd och areal land den 1 januari 1946, nämligen

Kommun	Folkmängd	Areal ha
Tännäs	2 182	217 830
Hede	1 939	177 640
Storsjö	725	168 410
Summa	4 846	563 880

Det område, vars kraftförsörjning sker från Tännfallets kraftstation, är sålunda till arealen större än vart och ett av Uppsala, Gotlands, Blekinge, Malmöhus, Hallands samt Göteborgs och Bohus län. Nära 1/3 av Härjedalens hela befolkning är för sin kraftförsörjning beroende av kraftstationen. Av vad sålunda anförts torde framgå, att krafttillförseln från Tännfallet är av utomordentligt stor betydelse för ifrågakvarande bygd..

Såväl kraftstationen som flertalet av elektrifieringsföretagen hava tillkommit på initiativ av eller i samråd med länsstyrelsen i länet till främjande av utvecklingen i den del av länet, varom här är fråga. På grund härav finner länsstyrelsen det angeläget att sådana åtgärder i möjligaste mån vidtagas att hittills vunna resultat ej äventyras.

Emellertid saknar kraftstationen i Tännfallet vägförbindelse. Utbyggnaden därstädes mötte därför stora svårigheter. All materiel måste framforslas efter häst vintertid. Att företaget det oaktat kunde genomföras berodde till väsentlig del därpå att vissa militärstyrkor, som under utbyggnadstiden voro förlagda till trakten, kunde lämna sin medverkan.

Avsaknaden av väg till kraftstationen, som på sätt nyss angivits svarar för kraftförsörjningen i praktiskt taget hela västra Härjedalen, innebär en allvarlig risk för att kraftleveransen från kraftstationen icke skall på betryggande sätt kunna upprätthållas. Därest av någon anledning sommartid större reparation av kraftstationen skulle erfordras eller nya maskindelar krävas, möta nästan oöverstigliga svårigheter att till kraftstationen transportera erforderlig ersättningsmateriel. Vid en sådan situation kan en katastrof för västra Härjedalens kraftförsörjning befaras. Framdeles måste även räknas med en utbyggnad av kraftstationen genom insättande av ytterligare ett aggregat. Vidare medför kraftstationens ödsliga belägenhet utan vägförbindelse till bygd icke obetydliga svårigheter att erhålla erforderlig personal.

Redan innan kraftverket blivit planlagt och beslutat, hade länsstyrelsen i länet meddelat beslut om utförande av allmän väg förbi det sedermera uppförda kraftverket, ehuru denna väg på grund av väganslagens knapphet ej kunnat komma till utförande. Redan den 14 april 1938 upprättades av civilingenjören N. Lundh efter ansökan från ett flertal enskilda intressenter och bolag samt i enlighet med förordnande av länsstyrelsen arbetsplan för väg från Tännäs kyrkby utefter Tännåns dalgång till allmänna vägen Funäsdalen —Fjällnäs i närheten av Tännåldalssjön enligt olika alternativ. Länsstyrelsen be-

slöt den 23 september 1938 att vägen skulle utföras såsom ödebygdsväg efter huvudlinjen, varvid förutsattes en vägbredd av 3,5 meter. Därest denna väg kommer till utförande, erhålles tillfredsställande vägförbindelse till kraftstationen. För tillgodoseende av kraftstationens behov av vägförbindelse behöver emellertid vägen icke utbyggas helt i enlighet med länsstyrelsens beslut den 23 september 1938, utan det är tillräckligt att såsom en första etapp väg anlägges från Tännäs kyrkby till kraftstationen. Tillkomsten av väg från Tännäs kyrkby till kraftstationen skulle dessutom skapa vägförbindelse för tre gårdar i Tännäs kyrkby och för gårdarna vid Urgnäs, vilka för närvarande helt sakna vägförbindelse. Dessutom skulle förbindelserna till ett flertal fäbodvallar underlättas.

Behovet av vägförbindelse till kraftverket skulle även kunna tillgodoses genom utbyggnad av den genom länsstyrelsens beslut den 23 september 1938 till utförande dömda vägen från dess övre ändpunkt vid Tännadalen ned till kraftverket.

En ännu kortare vägförbindelse till kraftverket torde kunna erhållas genom utbyggnad av väg från en punkt omkring fem kilometer väster om Funäsdalen i sydöstlig riktning ned till kraftverket. Någon undersökning för väg utefter denna sträckning har veterligen icke verkställts, men såvitt framgår av tillgängliga kartor torde terrängen icke innebära något hinder för en sådan väg.

De båda sist angivna vägförbindelserna bliva emellertid icke till nytta för Urgnäs och ej heller för flertalet fäbodvallar och de marker mellan Urgnäs och Tännäs kyrkby, som äro lämpliga för nyodling. På grund härav synes anläggande av väg från Tännäs kyrkby till kraftstationen i enlighet med det av länsstyrelsen dömda förslaget innebära den bästa lösningen av frågan om väg till kraftstationen. Därvid förutsättes, att återstoden av den dömda vägen utbygges sedan medel i vanlig ordning blivit för ändamålet tillgängliga.

Enligt den av Lundh upprättade arbetsplanen beräknades en 3,5 meter bred väg från Tännäs kyrkby till kraftstationen draga en kostnad av omkring 250 000 kronor. Med hänsyn till den höjda prisnivån beräknas motsvarande väg numera kosta 500 000 kronor. Vägen skulle få en längd av omkring elva kilometer. Vägen torde böra hänföras till ödebygdsväg.

Med den medelstilldelning för byggande av ödebygdsvägar inom länet, som beräknas komma länet till godo under de närmaste åren, är det icke möjligt, med hänsyn till andra vägbehov, att infoga nu ifrågavarande vägföretag i länets flerårsplan för byggande av ödebygdsvägar. Anläggande av ifrågavarande väg från Tännäs kyrkby utefter Tännäs dalgång till Tännäs kraftstation kan fördenskill icke under de närmaste åren verkställas genom anlåtande av de medel, som normalt ställas till länsstyrelsens förfogande för vägbyggnad. Då Tännäs elektriska förening u. p. a. icke har sådan ekonomisk ställning, att föreningen kan anlägga väg till kraftstationen, är därför en sär-

skild tilldelning av medel för ifrågavarande vägbyggnad oundgängligen erforderlig, därest vägprojektet skall kunna realiseras.

Under återopande härav hemställes,

att riksdagen måtte ställa ett belopp av 500 000 kronor till förfogande för anläggande av delen Tännäs kyrkby—Tännåns kraftstation av den genom länsstyrelsens utslag den 23 september 1938 dömda ödebygdsvägen utefter Tännåns dalgång.

Stockholm den 16 januari 1947.

Nils A. Larsson
i Östersund.

Andr. Andersson,
Gisselås.

Sigfrid Jonsson,
Järvsand.

Nils Jönsson,
Rossbol.

Verner Hedlund.
